

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/273/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4205207548
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4205207548.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci žalobcov: v 1. rade Rád svätého Benedikta, so sídlom Komárno, Palatínova 10 - 12, IČO: 00 585 688, zastúpený JUDr. László Lengyel, advokátom so sídlom Bratislava, Ružová dolina 6, (právny nástupca Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, so sídlom Jána Hollého 10, Trnava), v 2. rade Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, so sídlom Trnava, Hollého 10, IČO: 00 419 702, zastúpený MAPLE & FISH, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Bratislava, Dunajská 15/A, IČO: 36 718 432, proti žalovanému: Lesy Slovenskej republiky, š.p. so sídlom Banská Bystrica, Námestie SNP 8, IČO: 36 038 351, o vydanie nehnuteľných vecí, o odvolaní žalobcu v 1. a 2. rade proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 17. decembra 2015, č. k. 10C/127/2005-1154, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) uznesením zo dňa 17. 12. 2015, č. k. 10C/127/2005-1154, zastavil konanie vedené na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 10C/127/2005. Zároveň zastavil aj konanie o návrhu Rádu svätého Benedikta so sídlom v Komárne, Palatínová 10 - 12 na prerušenie konania. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na §103, § 104 ods. 1, § 107 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“), § 18 ods. 1, 2, § 19 ods. 1, 2, § 19a ods. 1, 2, § 20a ods. 1 - 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 68 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „OBZ“) a § 4 ods. 1 - 4 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností.

3. V odôvodnení uznesenia súd poukázal na to, že medzi stranami sporu sa vedie sporové konanie o vydanie nehnuteľností podľa Zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam. Predmetom konania sú nehnuteľnosti, na ktoré si nárokujú ako oprávnené subjekty obaja žalobcovia (žalobca v 1. rade v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/127/2005 a žalobca v 2. rade v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/179/2006, ktoré boli z dôvodu hospodárnosti uznesením zo dňa 30. 09. 2011 spojené na spoločné konanie pod č. 10C/127/2005).

4. Z potvrdenia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. MK-2975/2014-260/19908 zo dňa 24. 11. 2014 súd zistil, že subjekt Rád svätého Benedikta so sídlom v Komárne, IČO: 00 585 688 dňom 24. 11. 2014 bol vyradený z evidencie právnických osôb. Jeho právnym nástupcom je žalobca v 2. rade, teda Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, so sídlom Trnava, Hollého 10, IČO: 00 419 702.

Vzhľadom k zániku žalobcu v 1. rade a skutočnosti, že jeho právnym nástupcom je žalobca v 2. rade, ktorý sa v konaní sp. zn. 10C/179/2006 domáha reštitučného nároku totožného s nárokom uplatneným jeho právnym predchodcom vo veci sp. zn. 10C/127/2005, konanie o žalobe Rádu svätého Benedikta stratilo opodstatnenie, a preto súd konania vedené pod sp. zn. 10C/127/2005 zastavil.

5. Rád svätého Benedikta dňa 19. 05. 2015 doručil súdu návrh na prerušenie konania do skončenia právnej veci vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/10/2015, v ktorej sa domáha preskúmania zákonnosti postupu Ministerstva kultúry SR, ktorým bol žalobca v 1. rade vymazaný z Evidencie cirkevných právnických osôb vedených Ministerstvom kultúry SR podľa § 19 ods.1 Zákona č. 308/1991 Zb.

6. Keďže návrh na prerušenie konania podala právnická osoba, ktorá v čase doručenia návrhu už nemala právnu subjektivitu a jeho právny nástupca s týmto návrhom nesúhlasil, považoval ho za neopodstatnený, účelový a v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, a preto súd konanie o predbežnom opatrení zastavil.

7. O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods.1 písm. c) OSP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

8. Proti tomuto uzneseniu v časti výroku o zastavení konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca v 2. rade, žiadajúc odvolací súd, aby uznesenie súdu prvej inštancie zrušil vo výroku o zastavení konania vedeného na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 10C/127/2005 a vo výroku o náhrade trov konania a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietal, že predmetom konania je nielen nárok žalobcu v 1. rade, ale aj nárok žalobcu v 2. rade uplatnený podľa zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len „Reštitučný zákon“). Na pojednávaní dňa 03. 12. 2014 bolo predložené potvrdenie Ministerstva kultúry SR zo dňa 24. 11. 2014 číslo MK-2975/2014-260/19908 o vyradení žalobcu v 1. rade z evidencie právnických osôb, ktoré odvodzujú svoju právnu subjektivitu od cirkvi alebo náboženských spoločností. K vyradeniu prišlo na základe dekrétu M. zo dňa 05. 11. 2014 č. 8037/14. Žalobca v 2. rade podaním zo dňa 15. 05. 2015 navrhol, aby súd v zmysle § 92 ods. 2 OSP pripustil, aby do konania na miesto žalobcu v 1. rade žalobcu v 2. rade, pretože žalobca v 1. rade stratil právnu subjektivitu a prestal byť útvarom štátom registrovanej cirkvi a nie je naďalej spôsobilý uplatňovať si právo na vydanie nehnuteľností. Na právneho nástupcu prechádza všetok hnuťelný a nehnuteľný majetok, čo vyplýva aj z potvrdenia Ministerstva kultúry SR zo dňa 22. 12. 2014 číslo MK-2975/2014-260/22010 a Záverečného dokumentu o vysporiadaní majetku zrušeného Rádu svätého Benedikta so sídlom v Komárne - SR, IČO: 00 585 68, č. 8864/2010 z 05. 11. 2014. Do pozornosti odvolacieho súdu dal právoplatné uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 7Co/959/2014-249, ako aj uznesenie Okresného súdu Komárno č. k. 14C/626/2014-261, v ktorých oba súdy potvrdili, že jediným právoplatným nástupcom po bývalom vymazanom Ráde sv. Benedikta so sídlom v Komárne - SR je Rímskokatolícka cirkev Trnavská arcidiecéza.

9. V ďalšom odvolateľ uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom súdu o jeho právnom nástupníctva po zaniknutom žalobcovi v 1. Rade, avšak namieta, že okresný súd na podklade vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne vec posúdil, keď predmetné konanie zastavil, čím odňal možnosť konať pred súdom aj žalobcovi v 2. rade. Poznamenal, že prišlo k spojeniu dvoch vecí na spoločné konanie, a to konania vedeného pod sp. zn. 10C/127/2005 a 10C/179/2006. V konaní vedenom pod sp. zn. 10c/179/2006 sa už ďalej nekonalo, ale súd konal o nárokoch oboch žalobcov v jedinom konaní vedenom pod sp. zn. 10C/127/2005. Zdôraznil, že na zastavenie konania neboli splnené zákonné podmienky, pretože žalobca v 1. rade nezanikol bez právneho nástupcu, ale s právnym nástupcom - žalobcom v 2. rade, a teda neexistuje žiadna prekážka, ktorá by súdu bránila pokračovať v konaní. Súd má ďalej konať so žalobcom v 2. rade ako jedinou oprávnenou osobou.

10. Žalobca v 2. rade namietol, že súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav, keď uviedol, že predmet oboch spojených konaní je úplne zhodný, pričom žalobný petit konania vedeného pod sp. zn. 10C/127/2005 je širší ako žalobný petit konania vedeného pod sp. zn. 10C/179/2006. Súd dospel k nesprávnym právnym záverom, že konanie o žalobe žalobcu v 1. rade stratilo opodstatnenie, keďže žalobca v 2. rade ako právny nástupca žalobcu v 1. rade sa domáha totožného reštitučného nároku v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/179/2006. Nielenže uplatňované nároky nie sú totožné, ale navyše

prišlo k spojeniu oboch konaní, a tak zastavením konania 10C/127/2005 by tak došlo k zastaveniu konania aj o nároku žalobcu v 2. rade.

11. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie aj žalobca v 1. rade, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozhodnutie považuje za nepreskúmateľné. Poznamenal, že k zániku žalobcu v 1. rade a prechodu jeho majetku na inú osobu môže dôjsť výlučne na základe rozhodnutia Apoštolskej stolice, ktorá také rozhodnutie doposiaľ nevydala. Dekrét o zrušení žalobcu, ktorý vydal trnavský arcibiskup a na základe ktorého bol žalobca v 1. rade vymazaný z evidencie cirkevných právnických osôb vedenej ministerstvom je neplatný. Dodal, že registrácia cirkevnej právnickej osoby nemá konštitutívny charakter a vyradenie cirkevnej právnickej osoby z evidencie vedenej ministerstvom samé o sebe nespôsobí zánik tejto osoby. Súd prvej inštancie sa uvedenými skutočnosťami v rozhodnutí nezaoberal, pričom môžu mať význam pre opačné rozhodnutie. Súd prvej inštancie sa mal zaoberať, či o zániku právnickej osoby rozhodol orgán cirkvi kompetentný podľa jej vnútorného predpisu.

12. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie oprel iba o potvrdenie Ministerstva kultúry SR, avšak nevysporiadal sa s tým, či výmaz cirkevnej právnickej osoby z evidencie vedenej uvedeným ministerstvom má za následok aj zánik tejto osoby. Do pozornosti odvolacieho súdu dal rozhodnutie Ústavného súdu SR PL. ÚS 10/08, rozhodnutie Ústavného súdu ČR PL. ÚS 6/02 a I. ÚS 146/03, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 28. 07. 2005 sp. zn. 20 Cdo 484/2005, v ktorých bol vyslovený záver, že vyradenie cirkevnej právnickej osoby z evidencie vedenej Ministerstvom kultúry SR samé o sebe nespôsobí zánik tejto osoby. Žalobca v 1. rade neaplikoval správne príslušnú právnu normu (čl. 1 ods. 2 Základnej zmluvy medzi SR a Svätou stolicou, ktorá bola zverejnená oznámením Ministerstva zahraničných vecí SR č. 326/2001 a obsah ustanovení § 20a ods. 2 a 3 OZ interpretoval nesprávne.

13. Súd prvej inštancie mal vychádzať aj z ustanovení kanonického práva, na základe ktorých by dospel k záveru, že rozhodnutie o zániku a prechode majetku nebolo vydané príslušným orgánom, teda orgánom na to oprávneným. Vzhľadom k tomu žalobca v 1. rade nezanikol a má aj naďalej procesnú subjektivitu, a to aj napriek tomu, že Ministerstvo kultúry SR ho vyradilo z evidencie cirkevných právnických osôb.

14. K odvolaniu žalovaného v 1. a 2. rade sa písomne vyjadril žalovaný, pričom uviedol, že pokiaľ ide o podané odvolania, tak žalobcovia vo svojich odvolaniach opierajú svoje procesné pozície o rovnakú skutočnosť, t. j. o vyradenie žalobcu v 1. rade z Registra - Evidencie cirkevných právnických osôb vedených MK SR podľa § 19 ods. 1 zákona č. 308/1991 Zb. v zn. n. p. p., pričom rozdiel je v tom, že žalobca v 1. rade výmaz neuznáva a žalobca v 2. rade ho uznáva. Žalovaný poukazuje na to, že svojím odaním č. j. 483/2015 zo dňa 03. 07. 2015 upozornil súd prvej inštancie, že sa musí najskôr prednostne vysporiadať s návrhom žalobcu v 1. rade zo dňa 15. 03. 2015 a až po právoplatnosti rozhodnutia súdu o prerušení/nep prerušení konania vedeného pod sp. zn. 10C/127/2015 je možné vysporiadať sa s návrhom žalobcu v 2. rade zo dňa 15. 05. 2015. Súd prvej inštancie sa v danej veci nezaoberal vecne návrhom na prerušenie konania z dôvodu, že ho podal žalobca v 1. rade v čase, kedy bol z Registra - Evidencie cirkevných právnických osôb vedených MK SR vymazaný. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti, teda ak by došlo k rozhodnutiu o podanej otázke majúcej vplyv na rozhodnutie súdu neskôr ako k rozhodnutiu vo veci samej, môže to spôsobiť existenciu ďalších dôvodov pre podanie mimoriadnych opravných prostriedkov, je potrebné, aby sa odvolací súd zaoberal existenciou dôvodov na prerušenie konania ex offo § 109 ods. 1 OSP.

15. Žalobca v 2. rade sa vyjadril k odvolaniu žalobcu v 1. rade, v ktorom uviedol, že žalobca v 1. rade namieta záver súdu, ktorý skonštatoval, že na základe dekrétu M. U. zo dňa 05. 11. 2014 č. 8037/14 bola ukončená jeho činnosť a došlo k jeho výmazu z evidencie právnických osôb, ktoré odvodzujú svoju právnu subjektivitu od cirkvi a/alebo náboženských spoločností a jeho právnym nástupcom je žalobca v 2. rade. S uvedeným tvrdením nesúhlasil a poznamenal, že súd prvej inštancie skutkový stav veci zistil správne a vec správne právne v tomto smere posúdil. Na podporu správnosti svojich tvrdení predložil súdu dekrét Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života zo dňa 13. 11. 2015 č. 17421/1990. Ďalej poukázal na to, že žalobca v 1. rade nepredstavuje samostatnú, štátom uznanú cirkev alebo náboženskú spoločnosť. Tak, ako uviedol súd prvej inštancie činnosť žalobcu v 1. rade bola ukončená Dekrétom, teda rozhodnutím oprávnenej vrchnosti, ktorý predstavuje platný a účinný

právny úkon a na jeho podklade došlo k vyradeniu žalobcu v 1. rade z evidencie právnických osôb, ktoré odvodzujú svoju právnu subjektivitu od cirkví a/alebo náboženských spoločností vedenej Ministerstvom kultúry SR. M. U. Dekrétom odvolal súhlas na vznik žalobcu v 1. rade vydaný jeho predchodcom J.E. Mons. B. A. listom č. 3584/90 zo dňa 12. 09. 1990, a teda Mons. B. U. bol oprávnený vykonať daný úkon. Ďalej poukázal na ustanovenia Kódexu kanonického práva z roku 1983, ktoré preukazujú, že Dekrét je listinou vydanou kompetentnou vrchnosťou, ktorá má právne účinky v ňom vyjadrené a v dôsledku ktorej došlo k zániku predpokladov potrebných pre vznik žalobcu v 1. rade, a tým aj k ukončeniu jeho činnosti a následne k jeho výmazu z príslušnej evidencie. Poukázal aj na ustanovenia Základnej zmluvy SR uzavretej medzi SR a Svätou stolicou, a to čl. 1 ods. 1,2 a čl. 2 ods. 1. Do pozornosti odvolacieho súdu dal niekoľko rozhodnutí odvolacieho súdu, súdov prvej inštancie ako aj Ústavného súdu SR, ktoré dospeli k záveru o zániku žalobcu v 1. rade a taktiež sa stotožnili s tým, že žalobca v 2. rade je právnym nástupcom žalobcu v 1. rade.

16. Žalobca v 1. rade namietal aj nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, s čím sa žalobca v 2. rade nestotožnil, pretože súd nielenže riadne vyhodnotil vykonané dôkazy a dospel k správnym záverom o zrušení činnosti žalobcu v 1. rade, strate jeho právnej subjektivity a o právnom nástupníctve žalobcu v 2. rade a svoje závery v tejto otázke aj dostatočne a vyčerpávajúco odôvodnil. Taktiež považuje za účelovú a zavádzajúcu námietku ohľadom odvodnenia rozhodnutia s poukazom na Potvrdenie Ministerstva kultúry SR. Z uvedeného potvrdenia však nad mieru všetkých pochybností vyplýva, že žalobca v 1. rade už nie je ďalej spôsobilý si v predmetnom súdnom konaní uplatňovať právo na vydanie a navrátenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam podľa Reštitučného zákona a právnym nástupcom po zrušenom žalobcovi v 1. rade je žalobca v 2. rade. Záverom uviedol, že žalobca v 1. rade sa správnou žalobou podanou proti Ministerstvu kultúry SR domáhal zrušenia uvedeného Potvrdenia. Konanie bolo vedené na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 3Sžo/50/2015, pričom Najvyšší súd SR toto konanie uznesením zo dňa 04. 08. 2015 zastavil v dôsledku späťvzatia žaloby žalobcom v 1. rade.

17. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. CSP1 a contrario) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. S účinnosťou od 01. 07. 2016, prijatím zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), došlo v súlade s § 473 CSP k zrušeniu zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to aj na konania začaté pred dňom účinnosti CSP s ustanovenými výnimkami z tohto základného pravidla.

19. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

Podľa § 391 ods. 1 CSP, k odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 234 ods. 1 CSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

20. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia, pričom štruktúra odôvodnenia súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v zákone. Výkladom tohto ustanovenia treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný, či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení pri žiadnej nožnej interpretácii nevyplývajú, a napokon tiež len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť vyvedené. Právo (strany sporu) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Účelom odôvodnenia rozhodnutia je totiž preukázať jeho správnosť, logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť myšlienkový postup súdu vedúci k rozhodnutiu i s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Súčasne je i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní súdnych rozhodnutí, ktoré preto musia byť preskúmateľné.

21. Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 389 ods. 1 CSP, odvolací súd skúmal, či konanie v predmetnej veci takouto vadou netrpí. Osobitne sa zamerl na skúmanie, či v konaní (ne)došlo k odňatiu možnosti účastníkov konať pred súdom, pod ktorou treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky, okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

22. Súd je povinný rozsudok (uznesenie) odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, čo je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z Listiny základných práv a slobôd ako aj z článku 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Stav, kedy rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP vedie v konečnom dôsledku k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné, musí ho odvolací súd zrušiť, pretože inak by zaťažil konanie vadou, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

23. Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces. Judikatúra nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Aj rozhodnutie formou uznesenia (ak nejde o rozhodnutie, ktorým sa celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval alebo o uznesenie, ktoré sa týka vedenia konania) musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen

poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

24. Zákomom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

25. Odvolací súd preskúmavajúc dôvodnosť podaného odvolania žalobcu dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vykazuje vady v zmysle § 389 písm. b/ CSP, a teda, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné. K uvedenému záveru súd dospel poukazujúc na viacero procesných nedostatkov v konaní pred súdom prvej inštancie.

26. Odvolací súd prioritne poukazuje na to, že na rozhodnutie o zastavení konania vedeného Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 10C/127/2005 je zmätočné, v dôsledku existencie rozporov uvedených v odôvodnení napadnutého uznesenia. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie zastavil konanie z dôvodu, že žalobca v 1. rade stratil procesnú subjektivitu keď bol vymazaný z evidencie právnických osôb, ktorú vedie Ministerstvo kultúry SR, a teda už ďalej nemôže vystupovať v konaní v postavení žalobcu. Súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 104 ods. 1 a § 107 ods. 4 OSP, teda z dôvodu existencie nedostatku podmienky konania, ktorú nemožno odstrániť. Zároveň v odôvodnení uznesenia súd poukazuje na to, že žalobca v 1. rade síce zanikol, avšak podľa Potvrdenia Ministerstva kultúry SR č. MK-2975/2014-260/19908 zo dňa 24. 11. 2014 zanikol s právnym nástupcom, ktorým je žalobca v 2. rade, teda Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, so sídlom v Trnave, Hollého 10, IČO: 00 419 702, a teda z uvedeného dôvodu nemožno konštatovať existenciu neodstrániteľnej podmienky konania - procesnej subjektivity žalobcu v 1. rade ako dôvod na zastavenie konania. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že hoci žalobca v 1. rade zanikol a zanikol aj s právnym nástupcom, je uvedená skutočnosť dôvodom na zastavenie konania, pretože žalobca v 2. rade, ktorý je právnym nástupcom žalobcu v 1. rade sa domáha totožného reštitučného nároku v konaní vedenom pred Okresným súdom Komárno pod sp. zn. 10C/179/2006, v dôsledku čoho vedenie predmetného konania sp. zn. 10C/127/2005, ktoré začalo na základe žaloby Rádu svätého Benedikta, by bolo nehospodárne a nemalo by opodstatnenie. Súd prvej inštancie však v tomto smere opomenul prihliadnúť na tú skutočnosť, že konanie o žalobe žalobcu v 1. rade - Rádu svätého Benedikta (sp. zn. 10C/127/2005) a konanie o žalobe žalobcu v 2. rade - Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavská arcidiecéza (sp. zn. 10C/179/2006) bolo uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 30. 09. 2011 spojené do spoločného konania, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. 10c/127/2005, a teda ďalej sa nevedie samostatne konanie vedené pod sp. zn. 10C/179/2006, v ktorom by sa žalobca v 2. rade mohol domáhať svojho nároku uplatneného podanou žalobou. Z výroku napadnutého uznesenia vyplýva, že súd prvej inštancie zastavil konanie vedené pod sp. zn. 10C/127/2005, a teda zastavil celé konanie, nie len konanie v časti, ktorá by sa týkala žalobcu v 2. rade, čím prišlo k odňatiu možnosti konať pred súdom žalobcovi v 2. rade aj ako právnemu nástupcovi žalobcu v 1. rade. Taktiež je potrebné, aby sa súd prvej inštancie vysporiadal v odôvodnení rozhodnutia s tým, či ak má strana sporu, ktorá stratila procesnú subjektivitu, právneho nástupcu, je potrebné konanie zastavovať, a ak súd dospeje k záveru, že konanie je potrebné zastaviť, je potrebné poukázať na zákonné dôvody takéhoto rozhodnutia. Odvolací súd taktiež poukazuje na námietku ohľadom skutočnosti, že žalobné petity spojených konaní nie sú totožné, preto ak súd dospel k záveru o zastavení konania, bolo potrebné sa vysporiadať aj s touto skutočnosťou. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní odstráni vyššie uvedené nedostatky, pričom sa zameria najmä na to, či je potrebné konanie zastavovať a ak áno, tak z akého dôvodu, resp. či možno toto konanie zastaviť čiastočne, keďže ide o spojené konanie o žalobe žalobcu v 1. rade a taktiež aj o žalobe žalobcu v 2. rade a či by zastavením konania nedošlo k odňatiu možnosti konať niektoré zo strán sporu.

27. Pokiaľ ide o odôvodnenie rozhodnutia v časti návrhu na prerušenie konania, odvolací súd ho považuje za nepreskúmateľné a vágne. V ďalšom konaní sa súd prvej inštancie bude opätovne zaoberať

dôvodmi na prerušenie konania, pričom ak nevzhliadne dôvody na vyhovie takémuto návrhu, svoje rozhodnutia riadne odôvodní, teda tak, aby bolo preskúmateľné aj v prípadnom odvolacom konaní.

28. Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd vo veci rozhodol tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie s poukazom na § 389 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

29. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).